

- ⁵Kai putunga:—He kai ma te rangatira hei tono ki te riri. Tirohia tera kupu, he "kai takere taua."
- ⁶Te Huki:—He rangatira no Nga-Puhi, no tera i a Kuao ra.
- ⁷Puriri:—He pa kei te rohe o Taiamai.
- ⁸Waikowhai:—He hinganga i te parekura ka whakaritea ki te wai o te kowhai te whereo.
- ⁹Hurihanga waka:—Ka hinga te parekura, ka huri poki hoki nga waka.
- ¹⁰Mahuhu:—He waka no Whakatau no tawahi mai. Ko Mahuhu-ki-te-rangi.
- ¹¹Nuku-tawhiti:—He tohunga no te wa i a Taoho, ehara i te Nuku-tawhiti nui. Ko Pokaia te rangatira o ta Nga-Puhi ope, ko Taoho o ta Ngati-Whatua. Ko te korero i haere ko Pokaia i te tuatahi ki te tohunga ki a Nuku ki te tono i te mana, me te reo mo te ata; na, ka homai ki a ia. No muri ka tae atu ko Taoho ki taua tohunga ano. Ka uia mai tana whiu rakau, mau patu. Ka ki mai a Nuku kia ako i te pona kai tangata. Ka hoatu ano ki a ia te reo, engari me whakahaere taua reo i te po i mua atu. Na reira i te kitenga atu ai a Taoho, i Tokatoka nei ia, i te auahi i Maunganui, he tohu no te ope a Nga-Puhi, ka heke iho ia ki te taua a Ngati-Whatua, a ka ngeri i tona ngeri, 'Ko te puru! Ko te puru koa' a haere tonu atu ki Moremunui whanga ai i te taua. No tetahi ata rawa ake ka whakahaerea e Pokaia te reo ra; na, ko ia i hinga.
- ¹²Te Koikoi:—He toa no Nga-Puhi, ko tona toa i whanake ki runga, tae ana ki te marama ra ano. Tona uri ko Eruera Whakamautara, kei Kaikohe.
- ¹³Matua hautere:—He kapua tenei.
- ¹⁴Tawhaki:—Ko Tawhaki anake te tangata i kake ki te rangi, i tae ki te ra. Na, ka mahia e nga tohunga ka unuhia nga rito korari, ka karakiatia kia mohiotia ai, ka mate ka ora ranei. Ki te piri nga toto ki te ra, ka mohiotia he parekura.
- ¹⁵Tukutuku, etc.:—He tukutuku kupu ki nga taua kia huihui.
- ¹⁶Reo kirikiri:—Ko te reo o te rangatira, e whaia ana kia matauria. He kupu poto 'ae,' 'kaore,' he kupu iti, ka rite ki te kirikiri; he kupu pakari penei i te kohatu, na te rangatira hoki mo te ora ranei, mo te mate ranei.
- ¹⁷Whakarei te whatu, e:—Whakareia; mo te patu. Ka mate te tangata ara te whatu.
- ¹⁸Tuturiwhatu, Torea:—He manu no te moana.
- ¹⁹Matai:—Tieki, tirotiro.
- ²⁰Puhata:—Whakairi; ka kore hoki he kainga i uta.
- ²¹Tuohu:—He tangata ahuwhehua, i patua e Hongi Hika. Tirohia te waiata 127.
- ²²Tukou:—He kumara.
- ²³Muharu:—He ngarara kai i te kumara, ki te pakeha he '*caterpillar*.'
- ²⁴Rongo:—Ko Rongomaraeroa; Tirohia te waiata 115.
- ²⁵Hotete:—Ki etahi iwi he anuhe. He *caterpillar* ano ki te pakeha.
- ²⁶Tuhaha:—He whakaritenga ki te rakau nui i roto i te rakau mata riki. He pera a Karawai.
- ²⁷Karawai:—He rangatira tino nui no Nga-Puhi, no te takiwa ki Tautoro.
- ²⁸Reremura:—He whanaunga no Taoho.
- ²⁹Te puputara:—Ma te hauauru nui anake e a mai tenei pupu ki uta. Ka pera hoki te putanga o Nga-Puhi.

159.—HE WAIATA WHAKAUTU TAUNU, Na Nga-Puhi??

I kiia ai na Nga-Puhi kei te whakahuatia a Waitangi, a Taiamai i roto i te waiata nei. Kei nga wahi katoa ia o te motu e waiatatia ana. Engari ko te takoto o nga kupu ano no te Tai-rauhiti.